

TOVERITAR

Amerikan-suomalaisen työläisnaisen äänenkannattaja

Organ of the Finnish Working Women in America

No. 20.

TIISTAINA, 14 P. TOUKOK. — TUESDAY, MAY 14th.

1918—Kahdeksas vuosikerta.

Naisellinen nainen

Kirj. Mies.

— Jos Toveritarta ajetaan toimittaa naisia, — minä tarkoitan naisellisia naisia — sellaisia naisia varten jotka tilaavat Toveritarta, tarkoituksella saada lukea siitä vain tunneelämää vastaavia kirjoituksia ja sellaisen naisen elämän ymmärrystä vastaavaa sisältöä, niin silloin se ei saisi olla mikään postillajulkaisu, jossa saarnataan palstamäärin aatteita, jotka kyllä voivat olla mielenkiintoisia miehille ja ehkä niille naisille, joiden miehet niitä luullakseni kirjoittelevat. Se ei saisi olla miesmäisen kuiva ja mauton, kuten sen sisältö taas näyttää rupeavan olemaan.

— Mutta, hyvät naiset, sanokaa-pa, mikä on sitten naisellista ja naisen tunne-elämää vastaavaa? Koetan ymmärtää vastaustanne ja lupaan pyytää Toverittaren nykyiselle suunnalle muutosta jos käsitän, että se mitä sanotte naisellisuudeksi ja sen kaiken tunne-elämän vastineeksi, ei ole

saanut huomattua osuuttaan Toverittareissa viime aikoina.

— He, he, he! Tuollainen jo suututtaisi, jollei kysyjä olisi mies ja mies ei tiedä, että naisessa on naisellista rakkautta ja hänen tunne-elämää vastaavaa se, mikä liikkuu sen ympärillä, ja sitä, juuri sitä puuttuu nyt Toverittaresta. Siksi se on miesmäisen ja ellei suunta muutu, rupeaa sen tilaajamäärä nousun sijaan adenemaan ja sitähan ette teidän miehet tahtone?

— Ei. Sitä me emme tahdo!

Tuohon suuntaan kävi keskustelu erässä iltaseurassa teepöydän ympärillä.

Juna pysähtyy. Matkustajat, jotka haluavat, saavat mennä jätellemaan. Rata on rikki ja sitä parhaillaan korjataan. Menemme katsomaan. Työpäällikkö kiroten huutaa ja komentaa, sadattelee käskettäväänsä saamattomuutta. Kuuluu vastaukseksi synkeää murinaa. Joku kiroaa. Hiki virtaa komennettavain kasvoilta. Hartiat höyryä. Eräs heistä

heitteä lapion ja horjuen käy nojaamaan kallion lohkareseen. Arkailleen astun hänen luokseen ja kysyn: "Kuinka kauan olette ollut yhtämittaa työssä? Raukeasti katsoo puhuteltu ja vastaa: "Sellaisiin kysymyksiin ei ole lupa vastata." Tämä on radankorjajoukkio: neljäkymmentäkaksi NAISTA ja yksi mies, joka on työnjohtaja.

Poikkean erään suuren sahan lajitelu- ja vaununlastaus-osastolle. Paikka, jossa ei ennen työn kiireyden takia voineet miehet pysyä, näin nyt vain NAISIA. Heidän työtään oli valvomassa entiset "paasit" miehet.

Varhaisella aamujunalla saavun erääseen lännen suurimpaan teollisuuskaupunkiin. Harmaa ja sumuinen on ilma. Suurissa ryhmissä seisoskelee naisia kadunkulmissa, päivälliskannut käsissään, odotellen katuvaunuja. Koska joudun itsekin odottelemaan katuvaunua, on aikaa hiukan ha-

(Jatkoo toisella sivulla)

Vappumietelmiä

Ilon vaiko murheen juhla oli sulle tämä ensi päivä toukokokuun? Muisteltikos juhliessas' tovereita, jotka sinun iloitessa, nauraessa, — itki — sellin kostealla lattialla istuessa, likaisilla riekaleilla kyynelileitään pyyhkiin. Kammottavan kurjuuden väin näki, — kolkouden nuorens' sydämissään tuhisi. Siitä tietänyt ei mitään juhlayäki, ett' äänell' sortuneella vanki hiljaa lauloi, kyynel poskipäällään kuului:

— — Äiti kulta, oi jos vielä harmaapäätäs siitellä saisin, silmäs nähdä, ääntäs' kuulla. Jos pa voisni yli vuorten merten liittää, siivn kiittää, kotiini —! Vavahtauen, uudestaan hän lausui sanan: kotiini.

— Muti' sielläkin mä näen tuskaa, murhetta— Äidit itkevine lapsineen nyt siellä metsiin kallioluoliin pakenee — Kalpeina rivissä' seisoo toverinne.

Taistelussa tuimmimassa yli Suomen maan — on naiset miesten kanssa rinnan. Urhokkaana, uhmaten, he kulkee kohti kuolemaa. Eivät väisty, pakene.—

Niin innokkaasti kansajoukot siellä taistelee puolesta ihmisoi-keuden ja vapauden! — Lahtarien tuliluikut pyyhki rivit taajat. — Näätkö, kuinka verihöyryt kohoo maasta?

Kosto, kuolo lahtareille tulkeon! — huutaa toveriemme veri. Tuo saasta, loka murhaajamme helvettiin lakaiskaa! — Johtuisasti, jälkensä jääneet toverimme, hirttyvät ne kostakaa! Nousee piinkuin nuoret lähteet jäiset kahleet rikki työkää! Että yli merten, maiden aamu koittais', poistuis yö. —

A. A.

kapitalismin täytyy murtua, se häikeää omaan typeryyteensä. Mutta milloin? Milloin saa työläinen, vapaana hengittää luonnon, helmassa ja nauttia kesän kukoistuksesta. Työläinen, jonka otsalta hiki helmeilee ja kasvoja kärsimyksen nurteet koristelee — milloin koittaa sinun keväsi?

Vaikka kapitalisti onkin riistänyt työläisiä armotta, koettaen tukahduttaa heitä kaiken ihmisyyden, ajanut heidät rotkoihin ja kytkenyt orjan kahleilla, ei se ole voinut työläiseltä riistää toivoa ja vapauden kaipuuta. Ker-

(Jatkoo toisella sivulla)

KAPULA SUUSSA

Kapinallisuutta koskeva lakiehdotus astuu voimaan pian tähden yliopistimestarista täydellisen diktaattorin kaikenlaisen kirjoitetun sanan yli. Meillä on jo kokemusta siitä mitä herra yliopistimestari ajattelee työväen sanomalehdistä. Lain selitetään tarkottavan etupäässä I. W. W:n sanomalehtiä ja kirjallisuutta, vaikka samalla selitetään sen määrävksen koskevan kaikkia vallankumouksellisia, taloudellisia ja poliittisia oloja muuttamaan pyrkiviä yhdistyksiä tai puolueita, siis sitä, että kapula sidotaan suuhun kaikille niille, jotka eivät ole tyytyväisiä kapitalistiseen järjestelmään. Luullaan, että kun saadaan sanomalehdet vaikeamaan, saadaan työväestössä kasvava tyytymättömyys kuolemaan ja heidän mielipiteet muuttamaan, vaan siinä he erehtyvät. Vaikeniko Venäjän työväestö, vaikka sen vallankumoukselliset jäsenet ovat sadointuhansin joutuneet Siperiaan, useat heistä kymmeniksi vuosiksi? Lakkasivatko vallankumoukselliset sanomalehdet ilmestymästä, vaikka mitä pirullisin, verenhimoisin santarmijoukko nuuski ja vainusi kaikkialla löytäkseen maanalaisia paino huoneita? Ja kuoli vallankumouksellinen henki työväestöstä, kaikella sillä raualla puhe, paino ja kokoontumisvapauden rajoituksella, mitä Venäjällä harjoitettiin? Ei, se ei kuollut, se kasvoi sitä voimakkaammin, se kasvoi teoksi. Ne

kallit uhrat, mitkä Venäjän työväenluokka on suorittanut, kukoistavat nyt kultaisin kirjaimin sosialistisen Venäjän punalipussa. Sosialismi on totuus, joka ei kuole, jota ei voi tukahduttaa, joka vainottuna, kuollessakin on voimakas ja elävä. Sitä voivat yrittää tappaa tämän ja muiden maiden kapitalistit, vaan he eivät onnistu. Sitä ovat koettaneet Spanian papit ja kapitalistit, vaan, kuten olemme lehdistä nähneet, ilmestyy sosialistisia sanomalehtiä salaisissa kirjapainoissa. Sosialistilakien aikana Saksassa levisi sosialistinen kirjallisuus, sanomalehdet ilmestyivät, sosialistein lukumäärä kasvoi ja sosialistinen tietoisuus syveni joukoissa sensijaan, että väheni, kuten valtaloukka suunnitteli. Kapinahenki eli vallankumouksellisuus työväestöstä ei kuole sillä, että asetetaan äärimmäisiin pakolaki sitä siitä murtamaan, sen on kokemus monta kertaa todistanut.

Amerikan kapitalistiluokka näkee kirjoituksen seinällä ja se pyrkii sitä peittämään. Se näkee ja tietää mitä Euroopassa tulee seuraamaan sodan jälkeen ja niitä samoja seurauksia se yrittää täällä tappaa alkuunsa, sitomalla kapulan suuhun työväestölle.

Jos emme saa vapaasti puhua ja kirjoittaa, saamme kuitenkin ajatella. Sitä ei voida estää. Me saamme hankkia tietoja, jotka kasvattavat meissä luokkatietoa, jonka voimalla luokkamme vielä kykenee murtamaan raskaimmatkin kahleet.

Kevät

Unhotuksiin on jäänyt talven valta ja muistoista pois häipynyt sen murtava voima. Luonto on päässyt kahleistaan ja se iloitsee vapautestaan.

Kaikkialla ilmassa, metsissä, vuorilla ja laaksoissa lainehtivat kevään mahtavat säveleet. Luonnossa on kevät ja kesä. Koko luonto juhlii siitä. Linnut puissa ja kukkasat kedoilla ylistävät luonnon pyhyyttä.

Mutta, ihminen? — Ei ole kevättä ihmisrinnossa. Vapautta vailla on ihmismieli. Ihminen, työläinen on orja. Sen tie kulkee jäisten rotkojen onkaloissa, joihin ei vielä ole auringon säteet sulattavasti tunkeutua voineet. Kapitalistinen talvi tekee hävi-tystyötään, voi voimakkaammin, tuntuvammin sen kahleet kiristää mailman kansoja, tuhota ja piinaten heitä raskaalla työllä, nälällä ja kuolemalla. Päivä päivältä kapitalistien rautakorko iskee yhä kipeämmin työväenluokkaa. Julman tiikerin tavoin syöksee se koteihimme, riistäen rädän parhaat miehemme ja poikamme, vieden heidät surman loukkoon, jättäen naisemme ja lapsemme nälkään ja suruun nääntymään. — Kapitalismi on julmempi julminta petoeläintä. Tiikeri jättää ubriinsa rauhaan, kun se on saanut vatsansa täyteen, vaan kapitalisti ei.

Kapitalistin ja papin pussi ovat yhtä pohjattomia.

Mutta kerran koittaa aika, että